

Parijs Live Museumgids

Liefde in het Louvre

Een romantische wandeling door het Louvre

Aangezien deze wandeling thematisch is, valt ze wat langer uit dan wanneer we één enkele periode of één land zouden kiezen. We doorkruisen heel wat afdelingen van het Louvre. Goede schoenen en een behoorlijke dosis doorzettingsvermogen zijn wel nodig. Maar voor de liefde hebben we alles over. Rekenen op 2 uur.

Korte omschrijving

De liefde heeft menig kunstenaar geïnspireerd. De liefde in al haar facetten: verleiding, verliefdheid, kalverliefde, passie, liefdesverdriet, de inspirerende liefde, de hunkering naar een warme kus, sensualiteit, erotiek, tederheid, verboden liefde, de hoofse liefde, betaalde liefde, voyeurisme. Vaak haalt de kunstenaar zijn ideeën uit de bijbel, een mythologisch verhaal of een beroemde roman. Maar ook de realiteit of eigen ervaring kan een bron van inspiratie zijn. Aan de hand van 23 schilderijen, beeldhouwwerken en tapijten krijgen we een beeld van hoe kunstenaars de vele variaties op het thema van de liefde hebben vormgegeven.

Praktische informatie

Plaats

*Museum Le Louvre, 4 Place du Louvre, 75001 Parijs, Frankrijk
tel. +33 1 40 20 50 50*

Openingstijden

Het museum is dagelijks open van 9u tot 18u.

Gesloten op dinsdag.

Gesloten op volgende feestdagen: 1 januari, 1 mei en 25 december.

Avondopening tot 22u elke woensdag en vrijdag.

Ticket

10 Euro

Gratis voor personen onder de 26 jaar (indien uit Europa) en voor leerkrachten

Het museum is gratis elke eerste zondag van de maand en op 14 juli.

[Tickets online: Fnac](#)

Transport

Metro: Palais-Royal/musée du Louvre

Bus n° 21,24,27,39,48,68,69,72,81,95

De meest romantische schilderijen uit het Louvre

Korte omschrijving van het parcours: we beginnen op de begane grond met enkele Franse, op de oudheid geïnspireerde, beeldhouwwerken uit de 19e eeuw. Vervolgens gaan we naar de eerste verdieping waar we een heel korte wandeling langs een middeleeuws tapijt maken. Ik heb het opgenomen omdat er een tapijt hangt van een knappe man die zijn hart aan een jonkvrouw schenkt (letterlijk dan). Vervolgens gaan we naar de tweede verdieping en bekijken er eerst enkele Vlaamse en Nederlandse schilderijen uit de 16e en 17e eeuw, waar de tegenstelling tussen noord en zuid duidelijk wordt: ernst in het noorden, feesten en dansen in het zuiden. Daarna komen de Franse schilderijen aan bod. De Fransen – zo zullen we zien – houden van speelse erotiek. De vrouwen op het doek zijn frivol, smachtend, uitdagend. Tot slot belanden we bij de Italianen en zien we een beeld van Canova. Bij hem staat het esthetische aspect boven alles. Hier vinden we de ideale liefde omgezet in ideale schoonheid.

Vanaf de inkomsthal onder de pyramide ga je naar de vleugel Richelieu. Neem de korte roltrap naar boven, passeer de ticketcontrole en loop rechtdoor tot helemaal op het einde. Neem dan de gang naar rechts, die naar de Cour Puget leidt, en neem de trap naar boven totdat je op het hoogste niveau bent (trap bestaat uit drie delen). Je bent hier in de collectie van de Franse beeldhouwwerken van de 18e eeuw. Ga de eerste zaal die je tegenkomt binnen, hou rechts aan. Tegen het venster aan je rechterkant, zie je het eerste beeld.

Amor (L'Amour)

Antoine-Denis Chaudet (Paris, 1763 - Paris, 1810)

*afgewerkt door Pierre Cartellier (Paris, 1757 - Paris, 1831)
1817*

Thema: Verliefdheid - Bron: Mythologie

De jongeman stelt Eros of Cupido voor, ook wel Amor genoemd.

In de mythologie is Eros de god van de liefde en het schoonheidsverlangen, de drijvende kracht achter aantrekking en binding. Hij staat ook voor blinde passie. Eros wordt meestal voorgesteld als een kind of adolescent met pijl en boog (maar hier niet te zien). Wanneer hij met zijn pijlen van goud of lood iemand raakt, wordt deze persoon of hopeloos verliefd of juist onverschillig op het eerste levende wezen dat hij tegenkomt.

Hier zien we hoe Eros een roos, symbool van de liefde, geeft aan een vlinder. Een vlinder symboliseert de ziel, ook wel Psyche genoemd. De vlinder kan ook verliefdheid symboliseren. Als we verliefd zijn, zeggen we dat we vlinders in onze buik hebben.

Draai je om en ga nu naar het raam precies aan de andere kant van de zaal.

Zephyrus en Psyche (Zéphyr et Psyché)mor (L'Amour)

Henri-Joseph RUXTHIEL (1775 – 1837)

Thema: Wie de echte liefde wil vinden, moet een lange zoektocht maken en vertrouwen hebben - Bron: Mythologie

Psyche, een beeldschone sterveling, raakt maar niet aan een man. Haar vader vraagt raad aan het orakel, dat de opdracht geeft om Psyche alleen naar de top van een berg te sturen waar ze door haar geliefde zal opgewacht worden. Psyche weet niet om wie het gaat, maar gehoorzaamt. Nauwelijks aangekomen op de eenzame hoge plek, komt de wind Zephyrus langs. Die haalt Psyche op en brengt haar naar een idyllisch oord waar ze haar geliefde zal ontmoeten. Later zal blijken dat het oord een kasteel is en de geliefde niemand minder dan Eros.

We zien hier het moment van de ontvoering van Psyche door Zephyrus. Het wordt voor Psyche het begin van een lange zwerftocht, die ze alleen moet maken, maar die goed afloopt.

Wil je weten waarom Psyche maar niet verliefd werd?

De mooie, maar niet meer zo jonge godin Aphrodite (Venus) was jaloers op de mooiste onder de stervelingen, Psyche. Listig als ze was, bedacht ze een plan om Psyche verliefd te laten worden op een monster. Ze gaf haar zoon Eros opdracht om een pijl op Psyche te richten. Maar de pijl moest wel afgeschoten worden op het moment dat Psyche sliep. Aphrodite's idee was om tijdens Psyche's slaap een monster in de kamer binnen te leiden, zodat op het moment dat Psyche wakker zou worden, ze door de werking van de pijl meteen verliefd zou worden op dat monster. Maar het liep anders. Eros stoot per ongelijk Psyche aan terwijl hij zijn pijl afschiet. Het gevolg is dat ze meteen wakker wordt. De eerste persoon die ze ziet, is dus geen monster, maar wel Eros en ze wordt meteen verliefd op hem. Eros zelf schrikt zo van wat hij gedaan heeft, dat een pijl losschiet en hemzelf raakt. Meteen wordt ook hij stapelgek van Psyche. Wat nu volgt is een lang verhaal. De twee zullen elkaar niet onmiddellijk in de armen vallen. Eerst zal Psyche niet weten wat er aan de hand is, maar welke man ze ook ontmoet, ze kan er maar niet verliefd op worden.

Ga terug naar de mezzanine, steek deze linksom over en neem nu de roltrap naar de 1e verdieping. Wandel een klein stukje rechtdoor, neem dan de gang tegenover het café Richelieu en tot zaal 4, gewijd aan Voorwerpen uit de Middeleeuwen (Objets d'art du Moyen Age).

Tapijt met titel “Ik schenk je mijn hart” (Le don du cœur)

Thema: Liefdesverklaring - Bron: Roman de la Rose

Dit tapijt geeft ons een beeld van de hoofse liefde. Het belangrijkste boek waarin de hoofse liefde in al haar facetten aan bod komt, is de Roman de la

Rose. Het gaat over een hoveling in een ommuurde tuin, die probeert zijn geliefde het hof te maken. In de tuin der liefde moet hij een roos plukken, die niets anders is dan de dame.

We zien hier de tuin der liefde. Twee personages vormen het middelpunt van het tapijt. Ze zijn elk goed uitgewerkt. De tuin errond daarentegen is decoratief en bestaat uit repetitieve patronen. De dame houdt een valk in haar hand, symbool van de adel, en speelt met haar rechterhand met een hond, symbool van trouw. In de natuur zien we enkele konijnen, die voor vruchtbaarheid staan.

Er wordt gedacht dat dit tapijt gemaakt is naar aanleiding van een adellijk huwelijk, waarbij men het bruidspaar trouw en veel kinderen toewenst.

Ga langs links door tot zaal 5. Sla linksaf en neem de trap langs rechts naar de 2e verdieping. Bijna boven aangekomen, zaal naar rechts nemen. Zaal 21. We zijn nu in de afdeling “Vlaamse schilderijen, 17e eeuw”. Het schilderij hangt tegen de linkermuur.

Boerenkermis of -huwelijk (la Kermesse - Noce de village)

*Petrus-Paulus Rubens (Siegen en Westphalie, 1577 - Anvers, 1640)
1635-1638*

Thema: Volksvermaak - Bron: Dorpsfeesten

Deze Vlaamse kermis uit de XVIIe eeuw behoort tot een groep schilderijen die we als “dorpsfeesten” kunnen omschrijven, een thema dat erg populair was bij de schilders uit het Noorden. De exuberante levendigheid en de afgebeelde sensualiteit zijn kenmerkend voor de taferelen uit deze tijd. In de roes van het feest, laten de verliefden zich gaan. Ze vormen als het ware een guirlande van koppeltjes.

Ga iets van het schilderij afstaan en volg dan met je ogen, van links naar rechts, het heen- en weergolven van de slinger van de dansers. De beweging van de slinger bepaalt het ritme in het schilderij.

Kom nu wat dichterbij en bezie de verhitte gezichten van de boeren die zich aan hun zinnelijke lusten overgeven: rollende ogen, rode wangen, een kus op volle mond...

Ga terug naar de traphal waar je zojuist vandaan kwam, neem nu de paar treden naar boven en wandel door naar zaal 17. Het schilderij hangt rechttegenover ingang, 2^e inham links.

Hercules en Omfale (Hercule et Omphale)

Petrus-Paulus Rubens, (Siegen en Westphalie, 1577 - Anvers, 1640)

Thema: Liefde maakt soms willoos, tot het belachelijke toe - Bron: Mythologie

Omdat hij in een vlaag van waanzin zijn eigen kinderen had vermoord, verrichtte Hercules zijn beroemde twaalf werken. Amper bekomen van deze heroïsche opdrachten, begaat Hercules in een driftige bui een nieuwe moord. Als straf zal de held drie jaar moeten doorbrengen bij koningin Omfale. Om hem te temmen, hem een lesje te leren, laat ze hem in vrouwenkleren met de slavinnen garen spinnen. In normale omstandigheden zou de superman Hercules zo'n fijn vrouwenwerk niet uitvoeren en er zijn neus voor ophalen, maar hij is zo verliefd op Omfale dat hij werkelijk alles voor haar over heeft, tot in het absurde toe.

In dit schilderij zien we Omfale als de temster. Zij draagt een dierenvel, terwijl Hercules onderdanig aan het spinnen is. De wereld op zijn kop, tenminste ten opzichte van het klassieke rollenpatroon.

Loop door naar zaal 11 en kijk op de overliggende rechtermuur.

David et Batseba (David en Bethsabée)

Jan Massys (Anvers, vers 1509 - Anvers, vers 1575)

1562

Thema: Gij zult andermans vrouw niet begeren - Bron: Bijbel

Wat voorafging aan hetgeen we zien: terwijl haar man afwezig is, betrapt Koning David de mooie Batseba juist als ze aan het baden is. Hij wordt op slag verliefd op haar.

Massys heeft echter niet dit moment gekozen als onderwerp van het schilderij. Wel het moment dat David een boodschapper naar Batseba stuurt om haar zijn liefde te verklaren.

Het schilderij bestaat uit twee delen: het grootste deel van het schilderij wordt ingenomen door de ontmoeting tussen de boodschapper en Batseba. De boodschapper wijst met zijn vinger naar een plek waar de koning zich bevindt. De vingers wijzen in de richting van een kasteeltoren, waar vanuit de hoogte Koning David met twee andere mannen het tafereel volgen.

De twee honden op het voorplan staan symbool voor de verhoudingen tussen de gezaghebbende koning en de lager in rang staande Batseba, die hem zal moeten gehoorzamen.

Later zal David, om Batseba te kunnen trouwen, haar man laten vermoorden. Het kind dat David verwekt heeft bij Batseba in afwezigheid van de man, zal als straf van god, enkele dagen na zijn geboorte overlijden.

Loop door tot zaal 7, neem glazen deur en ga dan naar zaal 10 van de Franse Schilderkunst en ga van hier verder tot zaal 13. Het schilderij hangt aan de overliggende muur, helemaal links.

Echo en Narcissus (Écho et Narcisse)

Nicolas Poussin (Les Andelys, 1594 - Rome, 1665)

1630

Thema: Over onmogelijke liefde, trots en hoogmoed - Bron: Mythologie

We zien hier Narcissus als een adonis gekweld op de grond liggen, de nimf Echo die met hem meeklaagt, enkele narcissen in het groen en een kleine cupido met een toorts in de hand, verwijzend naar het feit dat de liefde hevige emoties kan doen losbranden, die zelfs tot de dood kunnen leiden.

De praatzieke bergnimf Echo was gestraft en vanaf die tijd kon ze alleen maar herhalen wat een ander zei. Ze kon ook zelf geen gesprek beginnen, maar moest wachten tot de ander begon. Toen Echo verliefd werd op de knappe, maar mensenschuwe Narcissus, kon ze hem dus niet aanspreken. Ze wachtte met spanning het moment af dat hij het woord tot haar richtte. Maar hij ontweek haar keer op keer. Zwaar ongoocheld ging Echo aan haar ongelukkige liefde ten onder. Elke dag werd ze dunner tot alleen haar stem overbleef. Men hoort haar nog steeds als echo.

Zo'n ongevoeligheid vanwege Narcissus kon niet ongestraft blijven. Toen Narcissus op een dag zoals gewoonlijk op jacht was, kreeg hij vreselijke dorst. Terwijl hij zich vooroverboog om van een bron te drinken, zag hij zijn gezicht in het water weerspiegeld. Hij werd dadelijk verliefd en wilde het knappe gezicht kussen, maar nauwelijks had hij zijn gezicht aangeraakt of het water kwam in beweging en het beeld verdween. Zijn geliefde bleek onbereikbaar.

Lange tijd treurde Narcissus om deze ongelukkige liefde en de ongelukkige Echo kloeg met hem mee. Toen Narcissus zich tenslotte uit vertwijfeling met

een dolk neerstak en zijn beeld voor het laatst vaarwel zei, herhaalde de arme Echo: "Vaarwel, voor altijd vaarwel, mijn ongelukkige liefde!" Narcissus lichaam verdween, maar op de plaats waar hij stierf, groeiden er in het gras prachtige gele bloemen. Ze dragen tot op de dag van vandaag de naam *narcis*.

Ga verder tot zaal 14. Het schilderij hangt aan de rechtermuur.

Orpheus en Eurydice (Orphée et Eurydice)

Nicolas Poussin (Les Andelys, 1594 - Rome, 1665)

1650 – 1653

Thema: Ontroostbaar liefdesverdriet - Bron: Mythologie

Op de dag van zijn huwelijk speelt de grote zanger Orpheus op zijn lier, terwijl zijn bruid Euridyce, een bekoorlijke nimf, danst met haar speelgenoten op het groene veld. Plots wordt Eurydice gebeten door een adder en even later sterft ze aan deze beet.

We zien hier het moment dat Euridyce net gebeten is en verschrikt omkijkt om te zien wat er gebeurd is.

Om de betekenis van het schilderij beter te kunnen begrijpen, moeten we weten wat er daarna in het verhaal gebeurt.

Gek van liefdesverdriet zal Orpheus naar de onderwereld gaan om er zijn geliefde Euridyce terug te halen. Hij krijgt haar mee, maar onder één voorwaarde: dat hij niet naar haar zal omkijken voor ze de onderwereld weer uitzijn. Achter elkaar lopen, Orpheus voorop, ze naar de uitgang. Maar als ze er bijna zijn, hoort hij Orpheus niets geen geluid meer achter hem en vreest dat zijn geliefde niet meer bij hem is. Hij is zo ongerust, dat hij zich omdraait en tot zijn afgrijzen ziet hij hoe Eurydice wegzweeft, terug de diepte in. Orpheus' verdriet is nu nog groter. Hij beweent zijn vrouw elke dag. Als hij na

drie jaar nog steeds bedroefd rondloopt, keren de mensen zich tegen hem en in een opwelling beginnen ze hem te stenigen. Hij sterft, maar is gelukkig want in de onderwereld zal hij terug herenigd worden met zijn geliefde vrouw.

Poussin schildert het verhaal op het moment dat Eurydice net gebeten is, maar niemand nog beseft welk een verdriet deze beet zal veroorzaken. Let op de extra verlichting die op de gele jurk (zon, leven) van Eurydice valt en hoe dit op het eerste gezicht vredige landschap toch al vertroebeld wordt door enkele aankomende, zware wolken. De sliertige vorm van de opstijgende wolken hernemen het idee van het gif dat zich langzaam over het hele lichaam zal verspreiden.

Loop door tot zaal 16, sla dan links af naar zaal 18. Je komt nu in de vleugel Sully. Wandel - een behoorlijk eind - rechtdoor tot zaal 36 (neem na zaal 33 rechts). Het schilderij hangt aan de linkermuur.

De overzetting naar het eiland Cythera **(Pélerinage à l'île de Cythère)**

Jean-Antoine Watteau (Valenciennes, 1684 - Nogent/Marne, 1721)
1717

Thema: Volmaakt geluk - Bron: Mythologie

Cythera verwijst naar het mythische geboorte-eiland van Venus. De godin van de liefde Venus zou uit een schelp geboren zijn en het eerste land dat ze aandeed was het eiland Cythera. Cythera is een bestaand eiland in Griekenland, maar hier verwijst het naar een idyllisch oord, een lustoord, een plaats waar iedereen in de ban van de liefde is.

Van links naar rechts zien we: boten die de koppeltjes naar het eiland brengen of halen (of beide?), begeleid door cupido's, een guirlande van

elegant geklede koppeltjes die langs de waterkant flaneren en helemaal rechts een buste van de godin Venus. De sfeer op het eiland is frivol.

De koele en warme kleuren houden elkaar in evenwicht. Vooraan de warme kleuren van brons, goud en rood, achteraan de lichtblauwe tinten van het water, enkele vage rotsen en de lucht. Het rotsachtige landschap op de achtergrond doet denken aan het landschap van Leonardo da Vinci op de Mona Lisa. Leonardo da Vinci was een van de eerste schilders die het gebruik van warme kleuren op de voorgrond tegen koude kleuren op de achtergrond gebruikte om het effect van diepte in een schilderij te brengen.

Dit schilderij van Watteau dateert van voor de Franse Revolutie en oogstte aanvankelijk veel succes. Maar net na de revolutie stond het schilderij symbool voor de Franse aristocratie en werd het gebruikt als schietschijf voor de revolutionairen, die er met brood naar gooiden. Uit voorzorg werd het schilderij opgeborgen in de kelder. Pas in 1816 werd het weer bovengehaald.

Wandel door naar zaal 37 (zie schilderij meteen rechts).

De misstap (Le faux-pas)

Jean-Antoine Watteau (Valenciennes, 1684 - Nogent/Marne, 1721)
1716 – 1718

Thema: Opdringerige liefde - Bron: Realiteit

Een koppeltje langs de waterkant. De opdringerige avances van de man hebben een omgekeerd effect op de jonge vrouw. Ze probeert hem op afstand te houden. We weten niet hoe het verhaal afloopt.

We zien de jonge vrouw van achter en voelen daardoor met haar mee, maar tegelijkertijd zijn we observator van het geheel. Watteau kiest vaak voor dergelijke ambiguë taferelen.

Ook dit schilderij is net als het vorige prachtig qua kleurenpalet. Let bijvoorbeeld op de tegenstelling tussen de verhitte kaken en hand van de man en roestbruine tinten van zijn pak, tegen de blankheid van de nek en handen van de jongedame en de lichtblauwe tinten van haar jurk.

Wandel door tot zaal 38. Bekijk schilderij op linkermuur.

Rinaldo en Armida (Renaud et Armide)

François Boucher (Paris, 1703 - Paris, 1770)
1734

Thema: Verliefd en verloren - Bron: Ridderroman "Jeruzalem bevrijd" van Torquato Tasso (1581)

De ridderroman "Jeruzalem bevrijd" speelt zich af tegen de achtergrond van de middeleeuwse kruistochten. Ridder Rinaldo, de christelijke held van het verhaal, wordt hopeloos verliefd op de Saraceense prinses Armida. Helemaal in de ban van haar schoonheid en bevalligheid verlaat hij zijn christelijke kamp om met haar mee te gaan naar haar rijk, de Gelukzalige Eilanden. Daar geven de twee zich te midden van weelderig bloeiende tuinen hartstochtelijk over aan hun liefde.

Wanneer de afwezigheid van Rinaldo in het kamp gevoeld wordt, worden de ridders Carlo en Ubaldo erop uitgestuurd om Rinaldo te zoeken.

Dit schilderij laat het moment zien dat de twee ridders Rinaldo vinden, gezeten aan de voeten van zijn geliefde Armida. We zien de twee ridders tussen de twee kolommen in. Let erop hoe kinderlijk en willoos Rinaldo afgeschilderd wordt. Hoe dwaas kan de liefde een man maken, als hij hopeloos verliefd is.

De wet van Armida's rijk laat weinig te raden over: "Hoe dwaas is wie de zachte zegening van lente en jeugd verwaarloost of verbloemt!"

Wandel door tot zaal 40. Het schilderij hangt als 2^e rechts van de uitgang.

De odalisk (L'odalisque)

François Boucher (Paris, 1703 - Paris, 1770)
1745 (?)

Thema: Exotisch/erotische uitstraling - Bron: Orientalisme

Een odalisk was een slavin of concubine in de harem van de Turkse sultan. Het woord odalisk is vermoedelijk vanuit het Frans naar het Nederlands gekomen, maar is oorspronkelijk afkomstig van het Turkse odalık, dat kamermeisje betekent (oda betekent kamer).

De odalisk was tijdens de 18e en 19e eeuw een geliefd figuur voor kunstschilders. Zij schilderden graag een welgevulde naakte vrouw, meestal liggend op een divan. Deze schilderperiode wordt ook wel het oriëntalisme genoemd. Meestal kijkt de odalisk de aanschouwer van het schilderij direct aan. De erotiserende werking van deze schilderijen moge duidelijk zijn.

In dit boudoir hangt een erotisch-exotische sfeer. Vermoedelijk is de vrouw de echtgenote van Boucher. Alles straalt wellust uit, van het uitdagende lichaam op het lage bed tot de chaotische weelderige stoffen errond.

Wandel door tot zaal 43. Zie schilderij op rechtermuur.

Venus en Amor (Vénus et l'Amour)

Lambert Sustris (Amsterdam, entre 1515 et 1520 - Venise ou Padoue, après 1568)
Rond 1550

Thema: De aankondiging van een liefdesscene - Bron: Mythologie

Uitgestrekt op een bed wacht Venus op Mars, haar geliefde. Rechts op het doek zien we de God van de oorlog in wapenuitrusting. Het blanke lichaam

van Venus en de karmijnrode stoffen errond geven een intimistische sfeer, die afsteekt bij de afbeelding van de openbare ruimte rechts.

Venus streelt de twee duifjes. Deze vogels, symbool van liefde en wellust, zijn veelvuldig voorkomende attributen van de godin van de liefde. Hun speelse paring verwijst impliciet naar hetgeen zometeen zal gebeuren, tussen Venus en Mars. Om het geheel nog explicieter te maken, zien we aan de voet van het bed een Cupido, die zijn pijl in de richting van het koppeltje houdt.

Wandel door tot zaal 48. Kijk op de achterliggende muur.

Het schuifslot (Le Verrou)

Jean-Honoré Fragonard (Grasse, 1732 - Paris, 1806)

Vers 1777

Thema: Passionele liefde - Bron: Boudoir, Orientalisme

Op het schilderij zien we een paartje dat zich overgeeft aan passionele liefde. Het lijkt erop dat ze ergens halverwege hun liefdesspel zijn, de man al grotendeels uitgekleeft, de vrouw bijna in zwijm. De kleren op de grond, een omgevallen kruik. Even de deur op slot doen en dan is er niets dat hen nog kan tegenhouden.

Let op hoe het bed de vormen van een vrouwenlichaam nabootst. We zien de blauwe lakens die de vorm van een gebogen knie aannemen, parallel aan de knie van de vrouw. Het kussen is zo ingedeukt dat er precies twee punten uitsteken, een vrouwenborst in profiel. Het fluweelrode gordijn hangt licht open en symboliseert het vrouwelijk orgaan.

De appel staat voor zondig overspel. Zie hoe het licht de kamer binnenvalt, van het slot, naar de man en zo verder naar de appel. Wil de artiest hiermee aangeven dat een mens verscheurd wordt tussen driften en zondebesef, maar tot slot toch toegeeft aan de geneugten van het leven?

Loop door tot zaal 49. Zie klein schilderij tegen de achterliggende muur.

Het uitgetrokken hemd (La chemise enlevée)

Jean-Honoré Fragonard (Grasse, 1732 - Paris, 1806)

Vers 1770

Thema: Erotische fantasiën - Bron: Boudoir, Orientalisme

Dit schilderij wordt meestal beschouwd als de tegenhanger van *Le feu aux poudres* (vuurwerk). In dit laatste schilderij zien we een jonge vrouw die gelegen in een weelderig bed zich volledig overgeeft aan erotische dagdromen. De vrouw is er omringd door kleine cupido's die haar speels strelen. Het schilderij dat we hier voor ons hebben, zou het moment meteen erna kunnen uitbeelden, dat de vrouw een stap verder gaat en haar blouse langzaam uitdoet.

Loop door tot zaal 53. Schilderij hangt rechts, tegen de overliggende muur.

Psyche en Amor (Psyché et l'Amour)

François Gérard (Rome, 1770 - Paris, 1837)

1798

Thema: Eerste liefde - Bron: Mythologie

Helemaal in het begin hebben we al een beeld gezien van Psyche die meegevoerd werd door de wind Zephyrus naar een idyllisch oord, waar Psyche haar geliefde zal ontmoeten. We zien hier die eerste ontmoeting tussen Psyche en haar minnaar, die niemand minder dan Amor blijkt te zijn. Het geheel straalt prille liefde uit, de eerste kus. Tederheid, voorzichtigheid en aftasten zijn de emoties die van de twee uitgaan. We zien boven het hoofd van Psyche de vlinder fladderen, waar Psyche meestal mee wordt geassocieerd. De puurheid, de blankheid van de lichamen doen eerder

denken aan de standbeelden van Canova - waar we er straks een van zullen zien - dan aan echte personen. Het schilderij schildert hier geen verliefd paar, maar bezingt de eerste liefde in haar algemeenheid.

We moeten nu een eindje wandelen, naar zaal 75 op de 1e verdieping, de zaal van de Franse schilderijen - grote doeken. Ga eerst verder tot zaal 64. Net hierna de lift nemen naar de 1e etage. Sla linksaf. Je moet achtereenvolgens door de zalen 74 en 34 (volg richting Mona Lisa) en komt vervolgens in een monumentale traphal. Ga enkele treden naar beneden, draai dan naar rechts en dan onmiddellijk weer rechts (of links) naar boven, de trappen op. Ga rechtdoor tot je in zaal 75 aankomt. In deze zaal bekijken we 5 schilderijen. Het eerste, "De terugkeer van Marcus Sextus", hangt vooraan rechts.

De terugkeer van Marcus Sextus (Le Retour de Marcus Sextus)

*Pierre-Narcisse Guérin (Paris, 13 mai 1774 – Rome, 6 juillet 1833)
1799*

Thema: Het lot en de liefde - Bron: Romeinse geschiedenis

Marcus Sextus is een vaag historisch figuur die naar men denkt een 100 jaar voor Christus leefde. Onder de repressie van Romeins dictator Sylla moest Marcus Sextus naar het buitenland vluchten. Wanneer Sylla's macht gebroken is, kan Marcus Sextus terug naar huis keren.

Op dit schilderij zien we het moment van de terugkeer van Marcus Sextus uit zijn ballingschap. Maar in plaats van een gelukkig vereniging met zijn gezin, vindt Marcus Sextus thuis zijn vrouw op het sterfbed, met zijn dochter in tranen, enerzijds rouwend om haar moeder, anderzijds gelukkig om de terugkomst van haar vader.

De uitdrukking op het gezicht van Marcus Sextus is bijzonder expressief. Men leest hierin de meest existentiële vraag die een mens zich kan stellen: waarom? Jarenlang heeft Marcus Sextus de eenzaamheid in ballingschap

kunnen verdragen omdat er steeds die hoop op een gelukkige vereniging met zijn gezin was en nu deze hereniging eindelijk plaatsvindt blijkt ze een grotere straf te zijn dan de verbanning zelf.

De lijnen van de liggende vrouw in het bed enerzijds en de zittende Marcus Sextus en de dochter anderzijds vormen als het ware een kruis, symbool voor het lijden in de wereld.

In dezelfde zaal.

Endymion. Effet de lune, dit aussi Le Sommeil d'Endymion

*Anne-Louis Girodet de Roussy-Trioson (Montargis (Loiret), 1767 - Paris, 1824)
1791*

Thema: Sensualiteit, erotiek - Bron: Mythologie

Endymion was een heel mooie jonge herder, die de kuise maangodin Selene boven alle andere stervelingen uitkoos om hem met haar liefde gelukkig te maken. Zwijgend naderde Selene dan de beminde, beschouwde hem in zalige verrukking, en drukte eindelijk bij het afscheid nemen een kuise kus op zijn lippen zonder hem te wekken. Endymion evenwel, die in zijn sluimering de hoogste zaligheid smaakte, smeekte Zeus om de gunst eeuwig te mogen voortsluimeren, en daarbij een eeuwige jeugd te mogen behouden, en deze stond hem die bede toe.

De godin van de maan, hier voorgesteld als een lichtschijsel, puur immaterieel, streelt zachtjes het naakte lichaam van de jonge herder, Endymion. De god van de liefde, Eros, die hier de gedaante aanneemt van de god van de westenwind Zephyrus, buigt het struikgewas opzij, opdat de mystieke vereniging tussen het maanlicht en het lichaam kan plaatsvinden. Het androgyne jonge lichaam, dat zich over lijkt te geven aan een soort van extase in droomtoestand, geeft het schilderij een mysterieus, erotische uitstraling.

In dezelfde zaal.

De liefde tussen Paris en Helena (Les Amours de Pâris et d'Hélène)

*Jacques-Louis David (Paris, 1748 - Bruxelles, 1825)
1788*

Thema: Grote liefde - Bron: Griekse legende

Helena van Troje wordt beschouwd als de mooiste vrouw op aarde. Ze is getrouwd met Menelaus, koning van Sparta. De jongeman Paris is de zoon van koning Priam van Troje, waarmee Sparta op niet al te goede voet staat. Wanneer Paris in Sparta is om er mee te doen aan de spelen, wint hij keer op keer en wordt als grote held van de spelen voorgesteld aan de mooie Helena. Beide raken op slag verliefd op elkaar en vluchten samen naar een niet nader geïdentificeerd eiland. Hier beleven Paris en Helena hun eerste liefdesnacht. De ontvoering van Helena vormt de aanleiding tot de Trojaanse oorlog.

Belangrijker dan dit verhaal is misschien wat er aan vooraf is gegaan. Paris groeide door omstandigheden niet op als koningszoon, maar als schapenherder. Op een dag krijgt de eenvoudige jongeman het bezoek van de boodschapper Hermes. Deze overhandigt hem een gouden appel met de opdracht deze te schenken aan de mooiste onder de godinnen, te weten Hera, Athena en Aphrodite. Om Paris voor zich te winnen, beloven de godinnen elk op hun beurt Paris het grootste geluk op aarde, te weten de rijkste te worden (Hera), de intelligentste (Athena) of de knapste (Aphrodite). Paris zal kiezen voor het laatste, de liefde.

Dit schilderij werd gemaakt net voor het uitbreken van de Franse revolutie en moet gezien worden als een goede raad, dat in elke omstandigheid, de liefde, de vrijheid zou moeten winnen.

In dezelfde zaal.

Atala bij het graf (Atala au tombeau)

*Anne Louis Girodet de Roussy-Trioson (Montargis, 1767 - Paris, 1824)
1808*

Thema: Verscheuring tussen liefde en geloof - Bron: Atala, geschreven door François-René Chateaubriand

Het verhaal speelt zich af in Louisiana. Nadat de indiaan Chactas gevangen genomen was door een stam, werd hij gered door de jonge mooie Atala, een indiaanse die echter christelijk was opgevoed. Haar moeder had haar beloofd aan de maagd Maria. Het tweetal op de vlucht ontmoet op het moment dat er een onweer woedt, pater Aubry. Deze pater wil Chactas bekeren tot het christendom en de twee huwen. Atala wordt verscheurd tussen gehoorzaamheid aan haar moeder om maagd te blijven en liefde voor Chactas. Niet in staat te kiezen, pleegt ze zelfmoord.

We zien hier de gestorven Atala, met aan de ene kant de treurende Chactas en aan de andere kant pater Aubry. Enerzijds straalt Atala puurheid uit, maar tegelijk toch ook vrouwelijkheid. Atala houdt een kruis vast, dat buiten op de berg nog eens herhaald wordt. Het geheel heeft veel weg van de kruisafneming van Christus.

In dezelfde zaal.

Odalisk (Une odalisque, dite La Grande Odalisque)

*Jean-Auguste-Dominique Ingres (Montauban, 1780 - Paris, 1867)
1814*

Zelfde opmerkingen als de Odalisk van Boucher (zie hoger).

Ons traject is bijna ten einde. We zullen nog een prachtig standbeeld van Canova bekijken en dan zit de toer erop. Op het einde van zaal 75 is aan de linkerkant een lift, lift KL. Ga bij het buitenkomen meteen de zaal links in. Dit is zaal 4, Italiaanse sculpturen. Onmiddellijk links van de ingang staat het beeld van Canova.

Psyche gewekt door de kus van Amor (Psyché ranimée par le baiser de l' Amour)

Antonio Canova (Possango, 1757 - Venise, 1822)
1887

Thema : Echte liefde - Bron: Mythologie

Nadat Psyche getwijfeld heeft aan de liefde van Amor, zal ze als straf een hele reeks van opdrachten moeten uitvoeren. Eén ervan is dat ze een doosje met schoonheid moet ophalen uit de onderwereld. Ze mag het doosje niet openmaken en moet het direct naar de godin Venus brengen, die erop aan het wachten is. Maar Psyche, die graag wat schoonheid uit het doosje voor haarzelf nemen wil, kan zich niet bedwingen. Ze opent het doosje en onmiddellijk stijgt er een bedwelmende rook uit op die haar op slag in een diepe slaap brengt. Alleen dankzij een kus van Amor zal ze weer uit haar slaaptoestand kunnen worden gewekt. We zien hier het moment dat Amor komt aangevlogen en met een tedere kus Psyche wakkermaakt. Eind goed, al goed. Let erop hoe Canova het marmer op verschillende manieren behandelt, al naargelang de textuur die hij weergeeft: heel glad, gepolijst marmer voor de huid, transparant marmer voor de vleugels, ruw gepolijst voor de rotsen, weelderigheid voor de stoffen,...

Ga terug naar de hal van de lift. Neem nu niet de lift waarmee je gekomen bent, maar de lift er rechttegenover, lift MN. Deze lift brengt je naar het niveau -1. Je bent nu opnieuw in de grote inkomsthal. Van hieruit kan je ofwel de roltrap nemen naar boven en naar buiten gaan via de pyramide, ofwel ondergronds de pijlen volgen naar het metrostation.